

DOI 10.36074/logos-18.08.2023.07

ВПЛИВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ЛІДЕРСТВА НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

ORCID ID: 0000-0002-8801-4700

Кривов'язюк Ігор Володимирович

канд. екон. наук, професор,
професор кафедри підприємництва, торгівлі та логістики
Луцький національний технічний університет

УКРАЇНА

Нині однією з найважливіших цілей підприємств є утримання позицій на ринку з одночасним підвищенням ефективності їх діяльності. Лідерство як підприємницька поведінка є одним із ключових факторів забезпечення ефективності діяльності, оскільки визначає систему цінностей, які її формують, а також різні аспекти, пов'язані з організаційною стійкістю, такими як заохочення інновацій, підтримання адаптивності до змін ринкового середовища [6], ефективність реагування на запити суспільства та вміння досягати намічених цілей завдяки використанню знань і передових технологій управління.

У конкурентному, динамічному, складному та невизначеному бізнес-середовищі, яким воно є сьогодні, необхідний тип лідерства, який може відігравати важливу роль для виживання, успіху та зростання організації. В даний час розробляється нова парадигма щодо стилю лідерства та його відношення до організаційної поведінки, яка підтримує зростання бізнесу та стійкі інновації, де модель лідерства називається підприємницьким лідерством [9], що має значний вплив на індивідуальну, командну та організаційну ефективність в цілому, торкається як фінансових, так і нефінансових вимірів [3].

Ефективність – одна з головних категорій економіки, яка безпосередньо пов'язана з досягненням остаточних результатів підприємств. Світ постійно змінюється і характеризується прогресивним розвитком; також й ринкова економіка не залишається стабільною. Це спонукає підприємства до активних кроків, спрямованих на підвищення ефективності їх діяльності, розвиток та забезпечення стійких результатів для досягнення успіху [2].

Позитивний зв'язок між підприємницьким лідерством і ефективністю бізнесу підтверджено попередніми дослідженнями, в яких доведено, що ефективність бізнесу є наслідком стратегій, які реалізують лідери [11]. Водночас, звертається увага, що для кращого пояснення цих взаємозв'язків слід розрізнити такі два типи взаємодії як «підприємницька орієнтація – ефективність бізнесу» та «підприємницьке лідерство – ефективність бізнесу», а замість розвитку практик підприємницького лідерства та впровадження підприємницької орієнтації, компанії повинні докладати більше зусиль для створення командної креативності, динамічних можливостей та конкурентної переваги [8]. Також слід зауважити щодо наявності взаємозв'язку між підприємницьким лідерством та новими результатами підприємства з впровадження дослідницьких та експлуатаційних інновацій як посередницьких змінних [4], процесами управління знаннями та проектними рішеннями [5].

Визначено, що взаємозв'язок між підприємницьким лідерством і ефективністю підприємств в основному опосередковується інноваційним менеджментом і модерується орієнтацією на навчання. Власники та керівники підприємств повинні покращувати свою обізнаність та знання про важливість підприємницького лідерства, управління інноваціями та орієнтації на навчання. Ці змінні матимуть сприятливий вплив на продуктивність і активи для

досягнення успіху та стійкості, якщо їх прийняти та керувати ними систематично. При цьому важливо, щоб підприємці та топ-менеджмент підприємств сприяли культурі підтримки шляхом створення та підтримки організаційного клімату та структур, які заохочують навчальну поведінку та інноваційне мислення серед людей [10].

Також було встановлено, що на показники ділової активності підприємств значний вплив має стиль підприємницького лідерства, проте його використання для прогнозування динаміки показників ділової активності не є доцільним. Успішний стиль підприємницького лідерства повинен поєднувати технічні навички, пов'язані з підприємництвом, вміння контролювати поведінку психоемоційного лідерства, наявність етичної поведінки. Дослідження демонструють, що 68,88% керівників характеризує підприємницька поведінка лідерства [7].

Реалізація лідерських можливостей в майбутній перспективі повинна виходити з необхідності врахування таких ключових факторів як швидкість пристосування до змін зовнішнього середовища (гнучкість та адаптивність), ефективність реагування на запити суспільства (економічність), вміння використовувати передові способи досягнення намічених цілей (знання та технології) [1].

Отже, вплив підприємницького лідерства позначається на багатьох аспектах і чинниках діяльності підприємства. Він позначається на системі цінностей організації, яка починає формуватись на засадах інноваційності, навчання та саморозвитку, підтримання адаптивності. В сукупності це забезпечує позитивний вплив на ефективності фінансових і нефінансових показників діяльності підприємств, створюючи необхідні передумови їх організаційної стійкості.

Список використаних джерел:

- [1] Britchenko, I., Smerichevskyi, S., & Kryvovyazyuk, I. (2018). Transformation of entrepreneurial leadership in the 21st century: prospects for the future. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 217.
- [2] Britchenko, I., Monte, A.P., Kryvovyazyuk, I., & Kryvoviazuk, L. (2018). The Comparison of Efficiency and Performance of Portuguese and Ukrainian Enterprises. *Economic Studies (Ikonomiczeski Izsledvania)*, 27(1), 87-108.
- [3] Herlina, E., Tukiran, M., & Anwar, S. (2021). The Effect of Entrepreneurial Leadership on Organizational Performance: Literature Review. *Journal of Management, Accounting, General Finance and International Economic Issues*, 1(1), 143-168.
- [4] Huang, S., Ding, D. & Chen, Z. (2014). Entrepreneurial Leadership and Performance in Chinese New Ventures: A Moderated Mediation Model of Exploratory Innovation, Exploitative Innovation and Environmental Dynamism. *Creativity and Innovation Management*, 23(4), 453-471.
- [5] Latif, K.F., Nazeer, A., Shahzad, F., Ullah, M., Imranullah, M. & Sahibzada, U.F. (2020). Impact of entrepreneurial leadership on project success: mediating role of knowledge management processes. *Leadership & Organization Development Journal*, 41(2), 237-256.
- [6] Megawaty, M., Hendriadi, H., & Salam, K.N. (2022). The Impact of Entrepreneurial Leadership on the Performance of Small and Medium Enterprises. *Point of View Research Management*, 3(4), 388-397.
- [7] Mgeni, T.O. (2015). Impact of Entrepreneurial Leadership Style on Business Performance of SMEs in Tanzania. *Journal of Entrepreneurship and Management*, 4(2), 1000142.
- [8] Nguyen, Phuong V. et al. The impact of entrepreneurial leadership on SMEs' performance: the mediating effects of organizational factors. *Heliyon*, 7(6), e07326.
- [9] Rutan, S. (2019). Entrepreneurial Leadership: An Emerging Theory. Staff Publications University of Guelph. Available at: https://First.Fanshawec.ca/lr_staffpublications/1.
- [10] Sawaeen, F.A.A., Ali, K.A.M., & Alenezi, A.A.A.S. (2021). Entrepreneurial Leadership and Organisational Performance of Smes in Kuwait: the Intermediate Mechanisms of Innovation Management and Learning Orientation. *Interdisciplinary Journal of Information, Knowledge, and Management*, 16, 459-489.
- [11] Uhl-Bien, M., & Arena, M. (2018). Leadership for organizational adaptability: a theoretical synthesis and integrative framework. *The Leadership Quarterly*, 29(1), 89-104.